

Kompetent arbeidskraft i hele landet

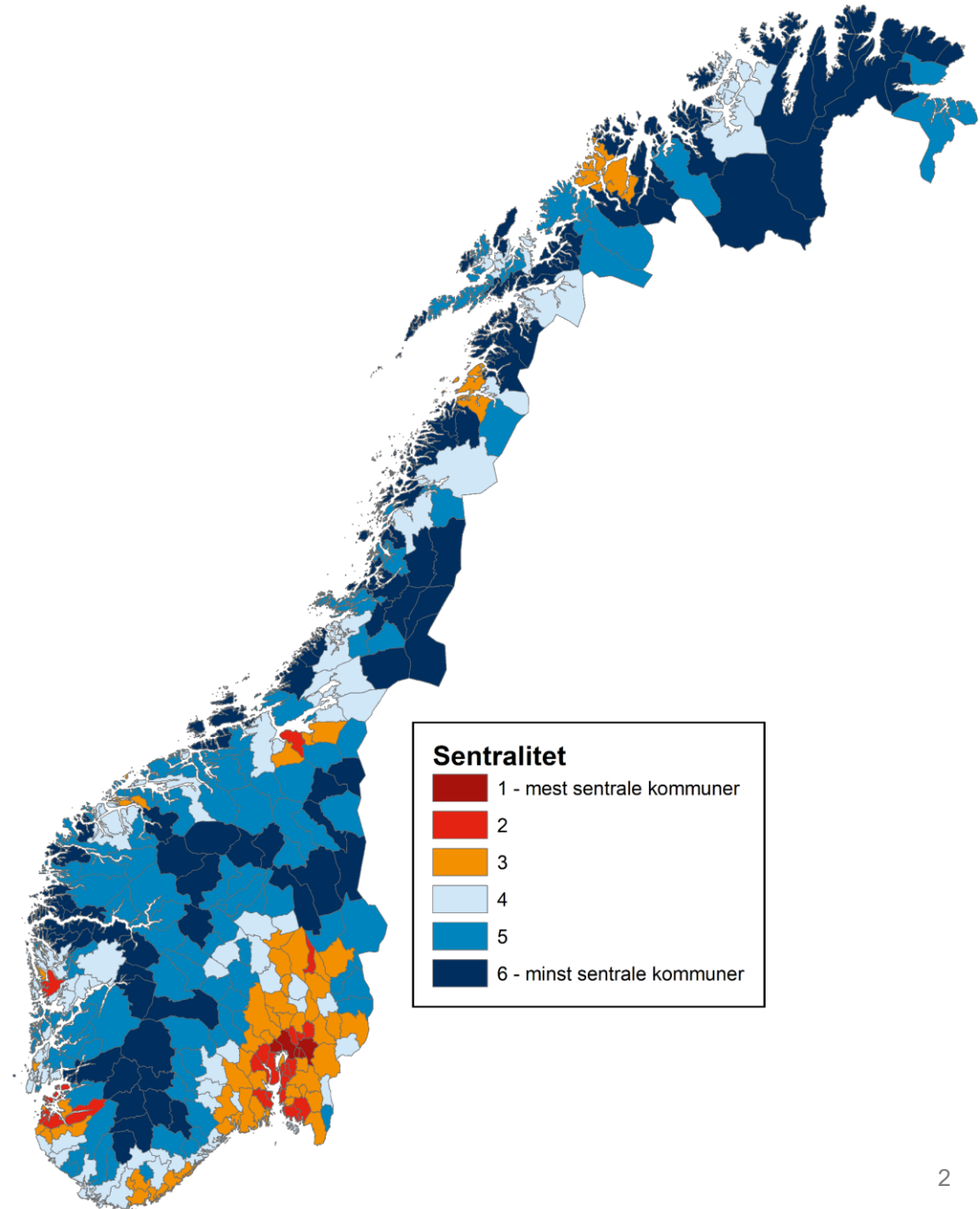
Emil Raaen

Kompetanseforum Trøndelag - Trondheim 17. desember 2025

Kommunekollaps?

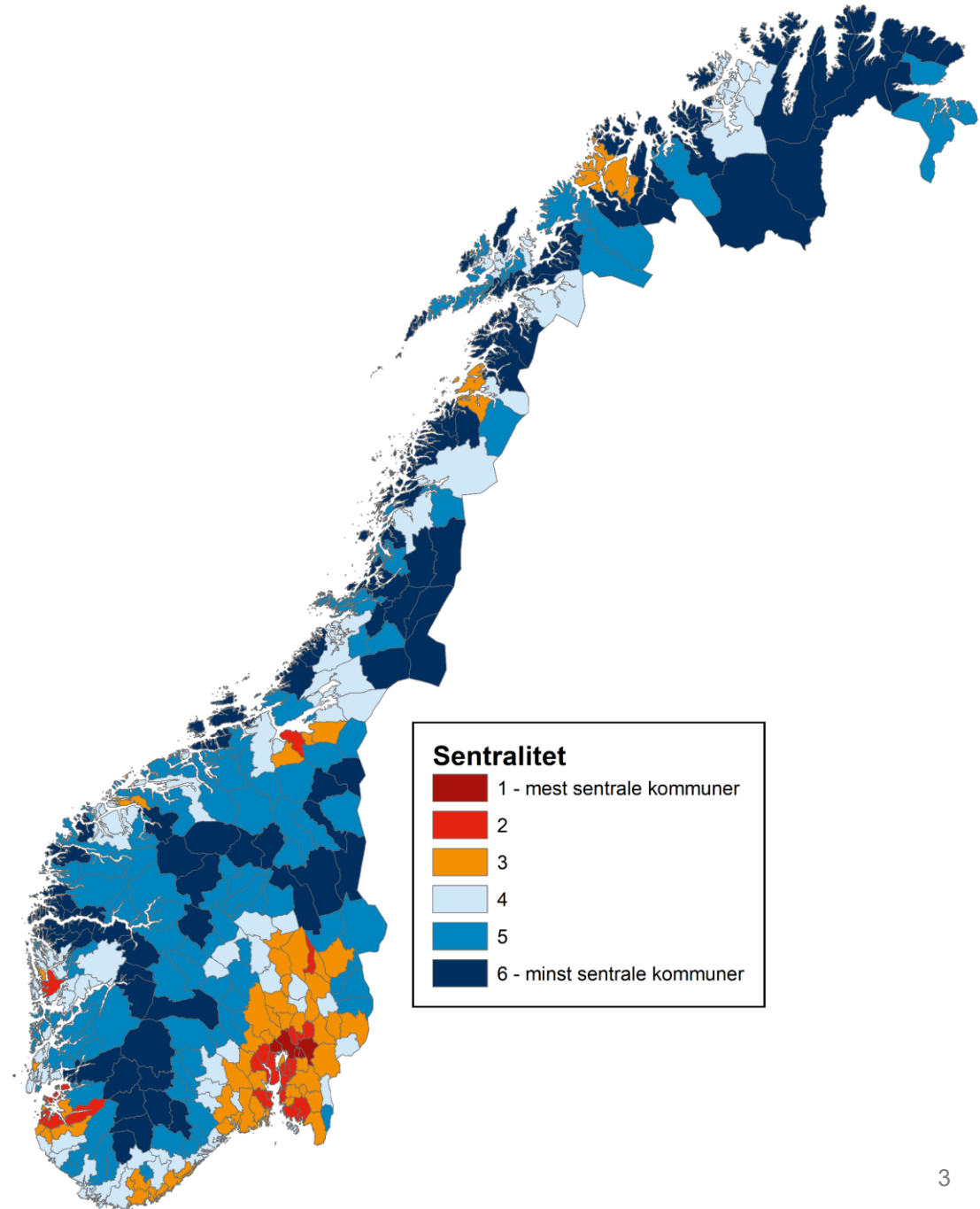
- Kommunenes ulike forutsetninger setter systemet under press
 - Små distriktskommuner har størst utfordringer
 - Likeverdige tjenester?
- Helt nødvendig å gjøre noe
 - Generalistkommuneutvalgets hovedanbefalinger

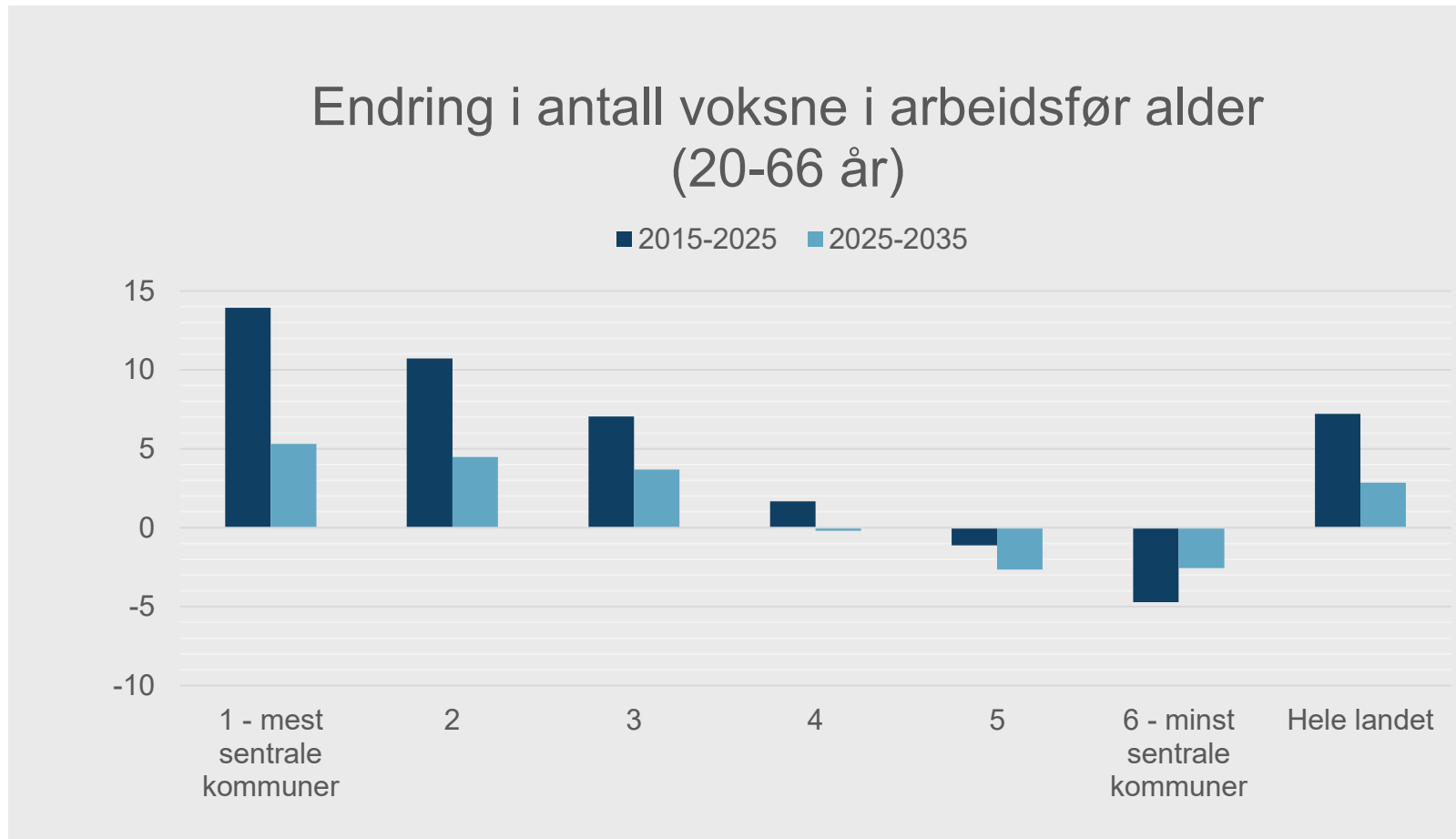
Hvordan ser vi ut?

Sentralitet 5 og 6:

- 212 kommuner - 776 000 innb.
- 164 kommuner med færre enn 5 000 innb.
 - Nesten 50% prosent av kommunene
 - Under 7 % av innbyggerne
 - 54 prosent av landarealet
 - Både størst og minst i areal

Stor knapphet på arbeidskraft i distriktene

Meld. St. 31

(2023–2024)

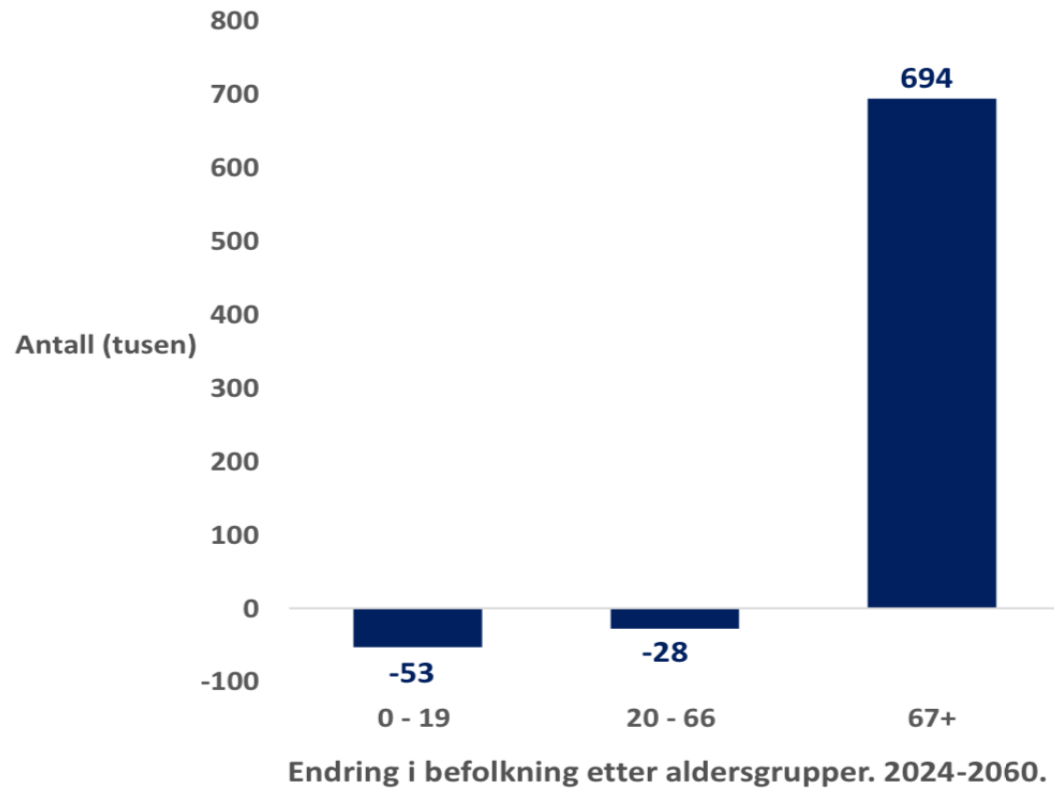
Melding til Stortinget

Perspektivmeldingen 2024

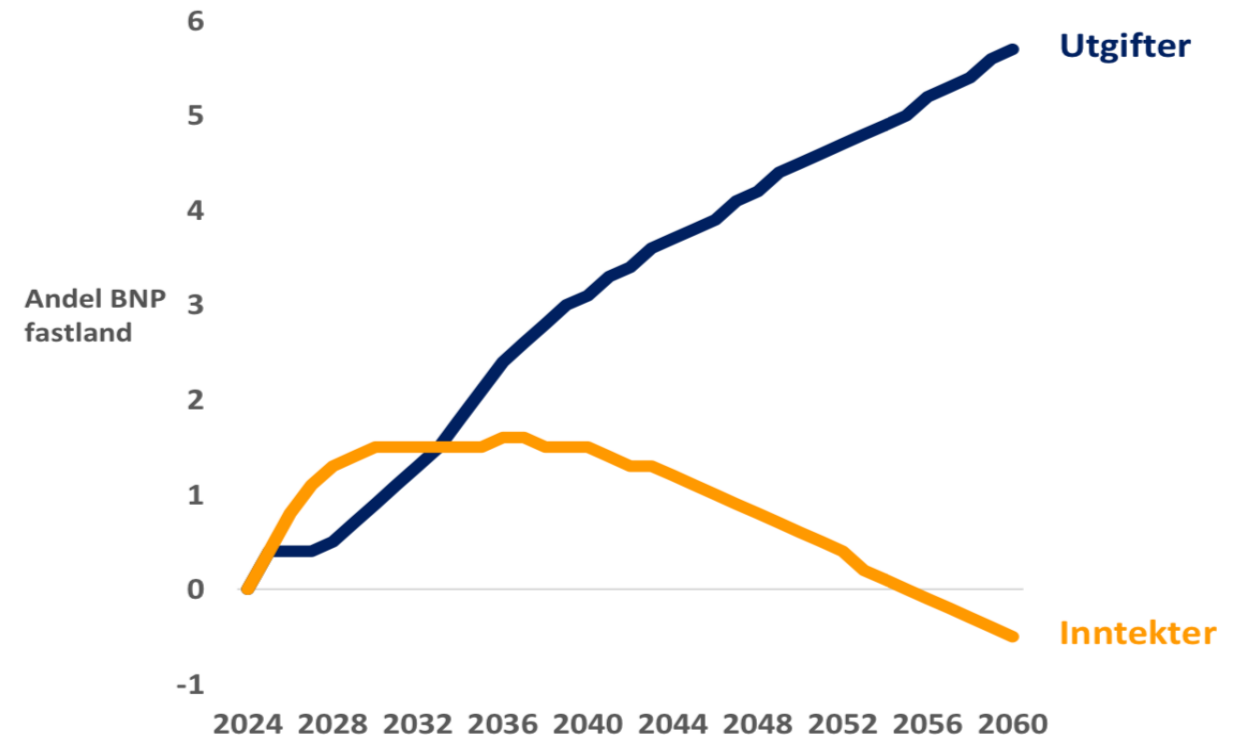

Perspektivmeldingen

Færre i arbeidsdyktig alder –knapphet på arbeidskraft

«Haikjeften» -over tid høyere vekst i utgifter enn inntekter

Kilde: Finansdepartementet

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Store omstillingsbehov framover

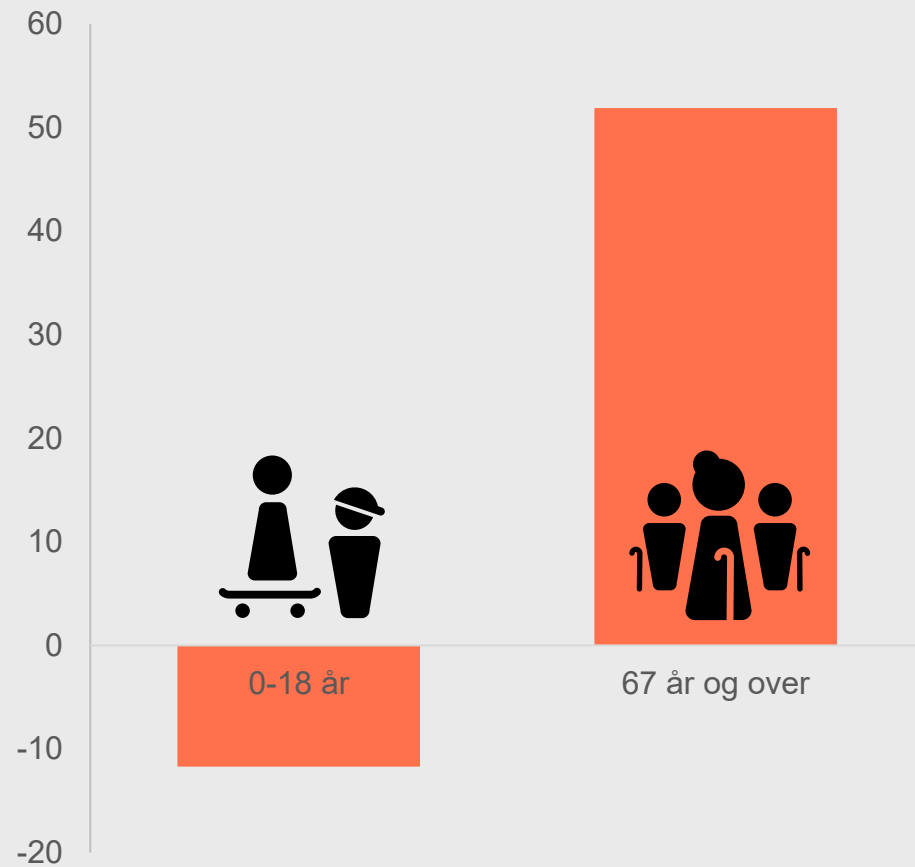

Vi blir færre barn og unge og flere eldre

Knapphet på arbeidskraft

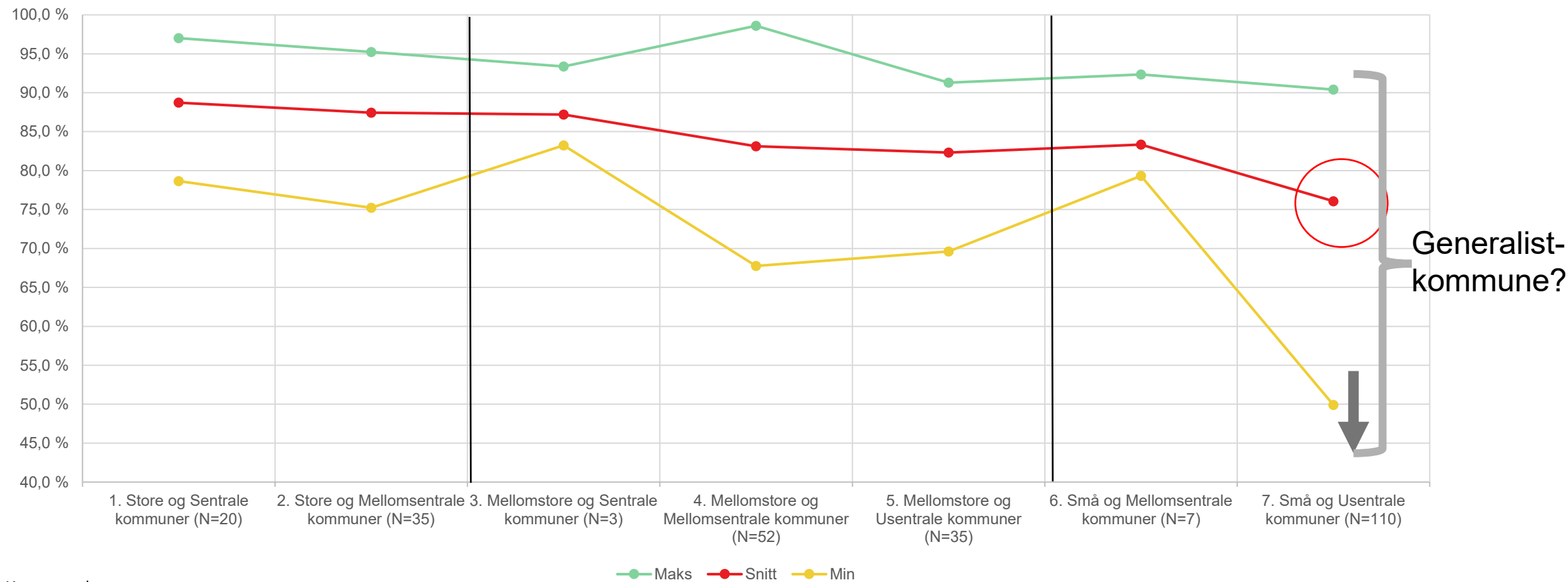
Sterk vekst i utgifter til helse og omsorg

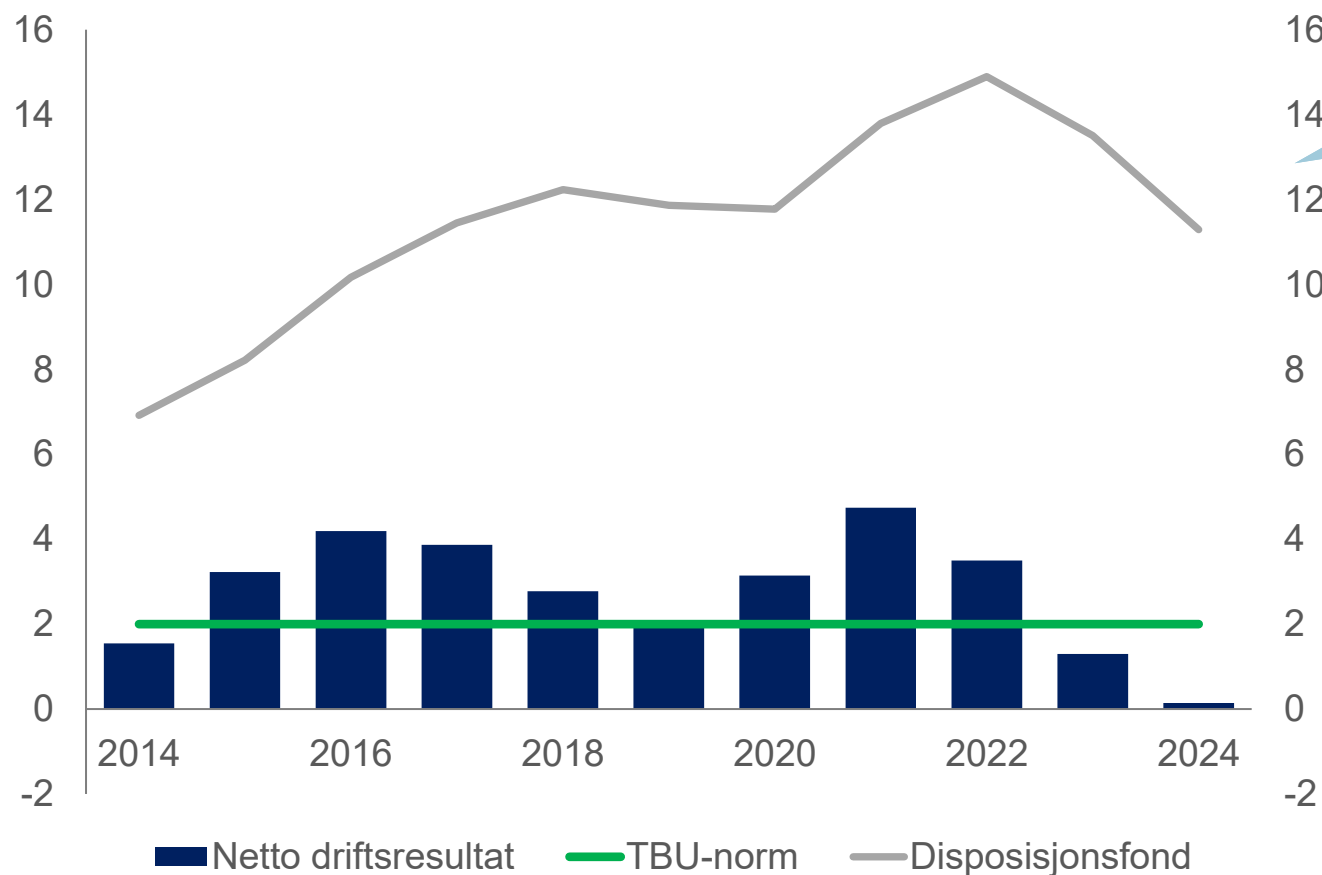
Endring i anslåtte, årlige kostnader fra 2025 til 2035 pga. befolkningsendringer. Mrd. 2024-kr. Kilde: Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi
Foto: iStock

Lovoppfyllelse etter størrelse og sentralitet

Svake resultater i 2024, lysere utsikter for 2025

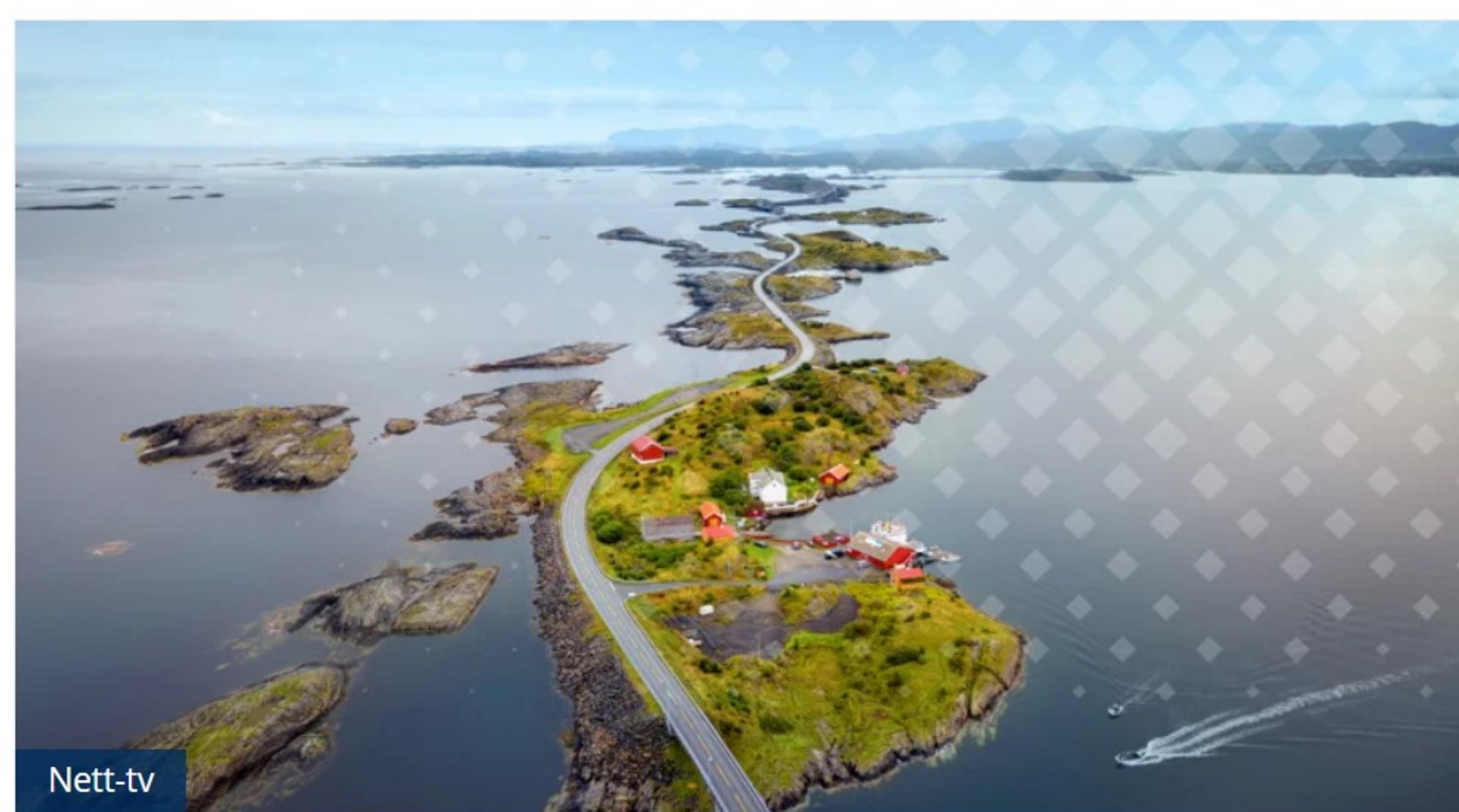

Fremdeles store disposisjonsfond, ca. 84 mrd. kroner

Svake resultater i 2024, 3 av 5 kommuner med negativt driftsresultat

Sterk inntektsvekst i 2025

Nett-tv

Regjeringens plan for Norge
Styrker
konkurranseskraften og
fornyser offentlig sektor

INNLEDNING

**TRYGGHET FOR
ØKONOMIEN**

**TRYGGHET FOR
ARBEIDS- OG
NÆRINGSLIVET**

**TRYGGHET FOR
BARN OG UNGE**

**TRYGGHET FOR
HELSE**

**TRYGGHET FOR
LANDET**

Arbeidskraft og kompetanse

Trygghet for økonomien

Kompetanse og arbeidskraft - grunnleggende drivkraft for vekst

Flere i jobb

Mangel på kvalifisert arbeidskraft – et strukturelt problem

Trygghet for arbeids- og næringsliv

- 150 000 flere i jobb
- 30 000 flere unge i jobb
- Kompetansepåfyll, opplæring og inkludering
- Flere studieplasser etter behov
- Kunnskap, forskning og teknologi

Trygghet for helse

- Prioritere helsefaglige utdanninger
- Forbedre arbeidsfordelingen mellom helsepersonell
- Helsepersonellplan i 2040 (*rekruttering bl.a.*)

Trygghet for landet

Kompetanse – en forutsetning for nasjonal sikkerhet

- Tilstrekkelig personell
- IKT, Cyber, KI og systemforståelse
- Beholde arbeidskraften
- Motstandskraft i samfunnet

Kompetanseutfordringene

krever regional samordning og planlegging

- Demografi
- Aldrende befolkning
- Omstillingsbehov
- Digitalisering og
- Nye kunnskapsområder

.....
*Kompetansepolitikken er
tverrsektoriell*

Et gjenstridig problem

Kompetansepolitiske virkemidler

Sentrale tiltak i distrikts - og regionalpolitikken

- Kap. 553 post 60 Arbeidskraft og kompetanse i distriktene
- Kap. 553 post Omstillingsmidlene
- Kap. 553 post 66 Bygdevekstavtaler (piloter)

Andre kompetansepolitiske virkemidler med regional relevans

- Fagskoler og videregående skoler
- Høyere utdanning (fag og studieplasser)
- KompetansePluss – programmet
- Bedriftsintern opplæring
- Karriereveiledning
- NAV
- Annet

Regionale kompetansefora

Fra diskusjoner til reell innflytelse?

Oxford Research AS (2024) Kartlegging og analyse av regionale kompetanseforum

- Klart mandat?
- Sterkere premissleverandør for regional kompetansepoltikk?
- Bedre koblinger mellom forumet og fylkeskommunens planarbeid?

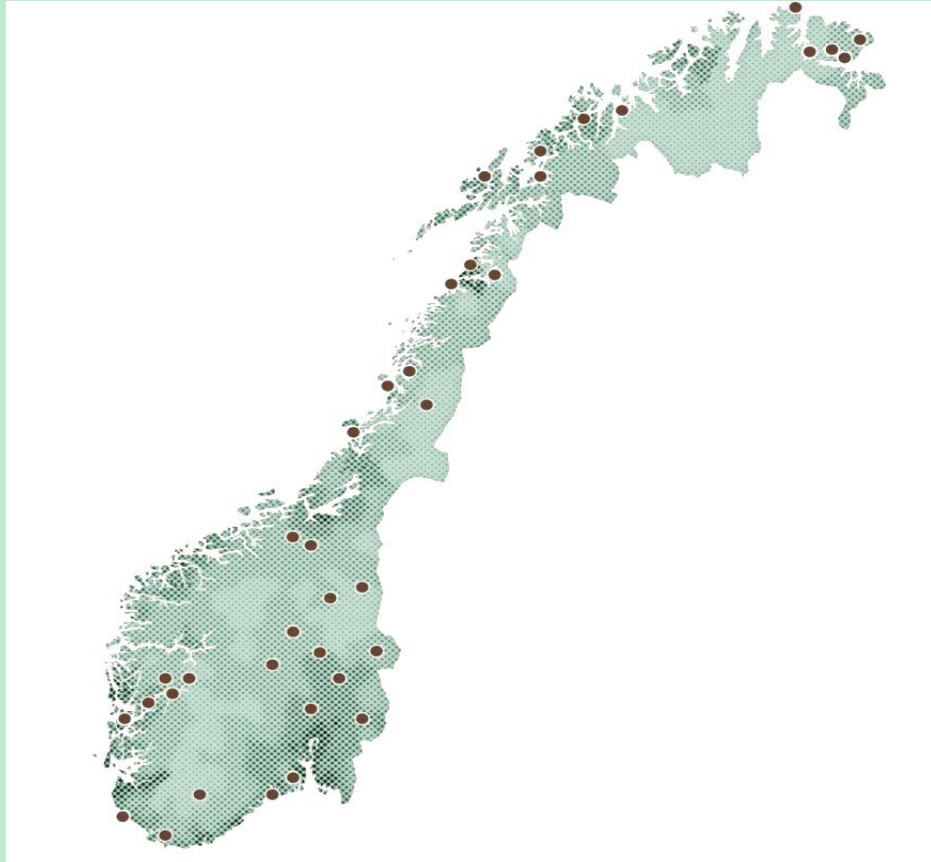
NoU: 2025:1 Felles ansvar, felles gevinst

- Det partssammensatte utvalget er interessert i regionale kompetansefora
- Forslår å koble regionale kompetansefora med Kompetansepoltisk Råd

Kompetanse og arbeidskraft i distriktene

- studiesentra -

Studiesentras aktiviteter

1. Poenggivende utdanning,
2. Kurs inkl. videregående skole,
3. Faglige nettverk

Fagområder

- Kompetansebehov i offentlig sektor prioritert (lovpålagte oppgaver)
- Kompetansebehov i næringslivet som bedriftsøkonomi, ledelse, markedsføring, ingeniør, fornybar energi

KDDs spørsmål rundt studiesentrene

Hvordan dokumentere og vise nytten av studiesentrene?

Regionale kompetanseplaner og tilbudene lokalt?
Er koblingene tydelige?

Fremtidens kompetansebehov i Buskerud

Av Øyvind Vennerød, Odin Dager Moe, Johanne Øderud Vatne, Eivind Bang Stoeng, Markus L. Andersen og Jonas Erraia

Menon-publikasjon Nr. 2025/130

2025

Et nasjonalt samfunnsvitenskapelig forskingsinstitutt

Kommunal og regional
utvikling

Kulturliv og kulturpolitikk

Sosial og økologisk
bærekraft

Sosial og økologisk
bærekraft

Sosial og økologisk
bærekraft

Arbeidsverktøy

Områder Kommuner Profiler

Velg en annen dato

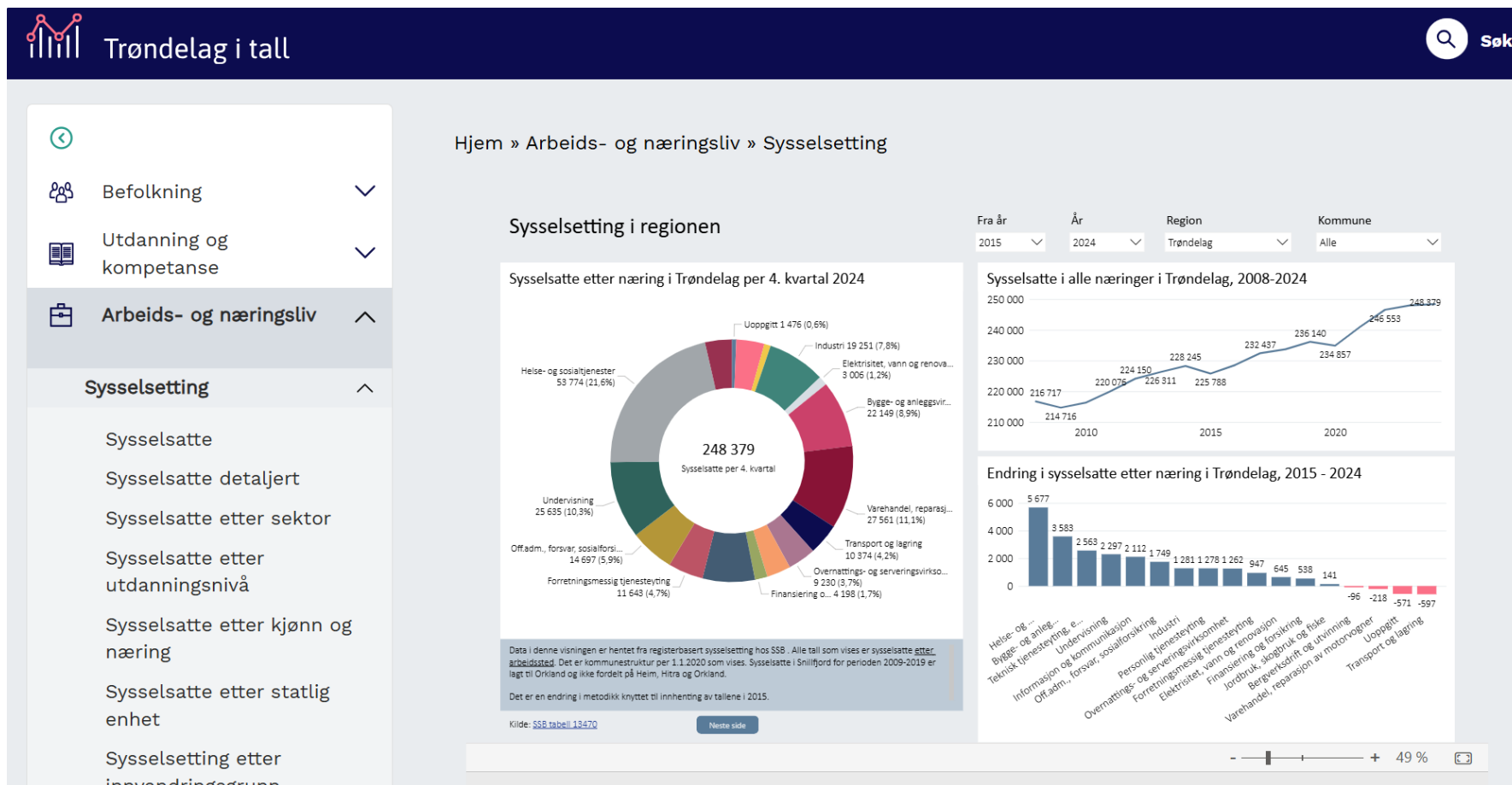
Nullstill filter

Svak	Middels	God	Barnehage	Barnevern	Folkehelse	Grunnskole	Integrering og bosetting	Kommunal landbruksfo...	Kommunal økonomi	Kommunal planlegging	Kommuneh...	Miljø og klima	Omsorgstje...	Reindrift	Samfunnsst... og beredskap	Sosialtjenes...	Tverrsektor... samhandling	Vi
4	8	1	Svak	God	Ikke nok info	Middels	Middels	Middels	Svak	Middels	Middels	Middels	Svak	Middels	God	God	Ikke nok info	
4	7	3	Middels	Middels	Middels	Svak	God	Svak	Svak	Middels	Middels	Middels	Svak	Middels	God	God	Ikke nok info	
4	8	2	God	Svak	Middels	Middels	Ikke nok info	Middels	Middels	Svak	Middels	Middels	Svak	God	Middels	Svak	Middels	
3	8	3	God	Svak	Middels	Middels	Middels	Middels	Svak	Svak	God	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Ikke nok info	
3	8	4	Svak	God	Middels	Middels	God	Middels	Svak	Middels	Middels	Svak	Middels	God	God	Middels	Middels	
3	6	5	Middels	God	Middels	God	God	Middels	Svak	God	Middels	Middels	Svak	Svak	God	Middels	Ikke nok info	
3	8	2	Svak	Svak	Middels	Middels	Ikke nok info	God	God	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Svak	Ikke nok info	
3	7	4	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Svak	Middels	Svak	God	Svak	God	Ikke nok info	
3	8	3	Svak	Svak	Middels	Svak	Middels	Middels	God	Middels	Middels	God	Middels	Uaktuell	God	Middels	Middels	
2	11	1	God	Middels	Svak	Middels	Ikke nok info	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Svak	Middels	Middels	Middels	Middels	
2	6	6	Svak	God	Middels	Svak	God	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	God	God	God	Ikke nok info	
2	8	4	God	God	Middels	God	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Svak	Middels	Svak	Middels	Ikke nok info	
2	8	4	God	Svak	Middels	Middels	Middels	God	Svak	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Ikke nok info	
2	10	2	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Middels	Svak	God	Middels	Middels	Svak	Middels	Middels	Middels	Ikke nok info	
2	8	4	Svak	Svak	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Middels	God	Middels	God	Uaktuell	God	Middels	Middels	
1	9	4	God	Svak	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	God	Middels	God	Middels	Ikke nok info	
1	9	3	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	God	Middels	Middels	Uaktuell	God	Svak	Ikke nok info	
1	10	3	Middels	Svak	God	Middels	Ikke nok info	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	God	Middels	Middels	
1	8	4	Middels	God	Middels	Middels	God	Svak	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Uaktuell	God	Middels	Ikke nok info	
1	7	6	God	God	Middels	Middels	God	Middels	Middels	God	Middels	Middels	God	Middels	Svak	God	Ikke nok info	
1	10	3	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Svak	Middels	God	Middels	Ikke nok info	
1	9	5	Middels	God	Middels	Middels	Middels	God	Svak	Middels	Middels	Middels	Middels	God	God	God	Middels	
1	10	3	Middels	Middels	Svak	Middels	Middels	God	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Ikke nok info	
1	9	3	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Svak	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Uaktuell	God	Middels	Ikke nok info	
1	12	0	Middels	Middels	Middels	Middels	Ikke nok info	Middels	Svak	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Ikke nok info	
1	10	3	Middels	Svak	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Middels	God	God	Middels	Ikke nok info	
1	7	7	Middels	God	God	Middels	God	God	God	Middels	Middels	Middels	Svak	Middels	God	God	Middels	
1	10	3	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	God	Middels	Svak	Middels	God	Middels	Ikke nok info	
0	11	4	God	Middels	Middels	Middels	Middels	God	God	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	
0	11	3	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	God	Middels	Ikke nok info	
0	12	3	God	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	
0	11	4	God	Uaktuell	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Middels	
0	11	4	Middels	God	Middels	Middels	Middels	God	God	Middels	God	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	
0	9	5	Middels	God	Middels	God	God	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Ikke nok info	
0	6	6	God	Middels	God	Middels	Ikke nok info	Middels	Middels	God	Middels	God	Middels	Uaktuell	God	God	Ikke nok info	
0	8	6	Middels	God	Middels	Middels	Middels	God	God	Middels	God	Middels	Middels	Uaktuell	God	God	Middels	
0	11	3	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Ikke nok info	
0	12	1	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	God	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Uaktuell	Middels	Middels	Ikke nok info	

- Ser vi fellestrekk eller særlige utfordringer på tvers av f.eks. fagområder, kommuner, regioner eller utvalgte indikatorer?
- Hvilke utfordringstema bør vi jobbe sammen om, og hvilke og hvordan skal vi jobbe fram helhetlige tiltak på tvers av våre seksjoner og avdelinger?
- Hva er kjennetegn ved å lykkes og hva er rotårsakene til at en kommune blir vurdert rød

Trøndelag i tall

Kommunal- og
distriktsdepartementet